

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενοῦ)

ΣΥ ποὺ μόνο ἔλειθερα μπορεῖς κι' ἀναπνεῖς, θά ἔννοιας τὸν ἑαυτό σου δεμένο μαζό μου, δταν θὰ μάθαινες πώς είσαι ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ μου. Θὰ μὲ μισούσες — ναι, τὸ ξέρω, θὰ τὸ ἔκανες αὐτὸν καὶ χωρίς νὰ θέλης — ἐξ αἰτίας τοῦ δεσμοῦ αὐτοῦ. Θὰ σὺν φανιμούν φοιτήη, θὰ μὲ ἀπεκθανόσουν, ίσως μονάχα γιὰ λίγες δρεσ, ίσως μονάχα γιὰ λίγες στηγμές, μὰ ἔνδη είμαι πολὺ περφήφανη καὶ δὲν θὰ ήθελα ποτὲ νὰ θολώσω, ἔστω καὶ γιὰ μᾶ στιγμή, τὴ ζωὴ σου μ' ἔνα σύννεφο.

Προτίμησο ν' ἀναλάβω δὲν τὰ βάρη ἐπάνω μου, παρὰ νὰ γίνω βάρος σὲ σένα. "Ετοι ἔλπια πώς θὰ ήμουν ἡ μόνη ἀν' διεσ τὶς γυναῖκες ποὺ γνώρισες, τὴ δοτία θὰ σκεφτέσουν μ' ἀγάπη καὶ χωρὶς δυναρέσπεια.

Μά, ἀλλοίμωνο, ποτὲ σου δὲν μὲ σκέψτηκες καὶ μὲ ξέχασες.

Δὲν σὲ κατηγορῶ, πολυαγαπημένε μου, όχι, δὲν σὲ κατηγορῶ.

Συχώρεσε με ἄν καμιά φορά, κάποια σταγόνα πικρίας καταρκύλαιε ἀπ' τὴν πέννα μου, συχώρεσε με. Μην ξεχνᾶς, δτι τὸ παιδί μου, τὸ παιδί μας, βρίσκεται ἐκεὶ μπροστά μου πεθαμένο, κάτω ἀπ' τὶς τρεμαλένες φλόγες τῶν νεκροκάν λαμπτάδων. "Η ἀπέλυσια μου είναι τόση, ὅτε συχνά σφίγγω τὴ γροθιά μου καὶ τὴν ἴνγρων ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, τὸν ὄντο ἀποκαλεῖ ἐγγληματιά. Τὸ μυαλό μου ἔχει θολωθεῖ κι' ἡ σύγχυσις βασιλεύει στὶς αἰσθήσεις μου.

Συχώρεσε μου αὐτὸν τὸ θρήνο. Συχώρεσε τὸν, Ξέρω ἀλλωστε, δτι μέσα στὸ βάθος τῆς καρδιᾶς σου είσαι καλὸς καὶ πονετικὸς κι'

□ □ □ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ □ □ □

Ο διδάσκαλος τοῦ μεγάλου ζωγράφου Ραφαήλ, Πέτρο Περούντζινο. (Αὐτόπροσωπογραφία).

δτο σοῦ στὴ ζητέω, ἔστω κι' ἀν' αὐτὸς είνες ξένος κι' ἀγνωτος.

Μά ἡ καλωσόνη σου είνε πολὺ περιέργη, είνε μᾶ καλωσόνη ἀνοιχῆ σ' δόλους καὶ καθένας μπορεῖ νὰ πάρῃ ἀπ' αὐτή καὶ νὰ γεμίσῃ τὰ χέρια του.

Είνε μεγάλη, ἀτέραντα μεγάλη καλωσόνη σου, μά, συγχώρεσε με ἄν σου πῶ πῶ είνε λίγο τεμπέληκη. Θέλει νὰ τὴν πολιωροῦν, νὰ τῆς κάνων ἐπιθέσεις. Τὴ βοήθεια σου τὴ δίνεις μονάχα δταν σου τὴ ζητοῦν, δταν σου ἀπένθυνον μὰ παράληση. Καὶ τὴ μορφήσεις, χωρὶς προτίμηση, τόσο στοὺς δυστυχομένους, δσο καὶ στοὺς εντυχομένους.

Μιὰ μέρα, δταν ήμουν ἀκόμα κοριτσάκι, είδα ἀπὸ τὸ φεγγήτη τὶς ἔκανες γιὰ νὰ ἐλέγησης ένα ζητιάνο, πὼν σου χτύπησε τὴν πόρτα. Τοῦ έδωσες ἀμέσως τὴν ἐλεημοσύνη σου, ἀρκετὰ γενναιόδωρη μάλιστα, πρὶν δάκρυα σου τὴ ζητήσει, μά τοῦ τὴν έδωσες μὲ κάποια μάνησκια, μὲ κάποια βιασόνη, πὼν φανέρων τὴν ἐπιθυμία σου νὰ δῆς τὸ ζητιάνο νὰ φένητ τὸ γηρυορύτερο. Θὰ ἔλεγε κανεῖς, βλέποντάς σε ἐκείνη τὴ στιγμή, δτι φέδδουν νὰ τὸν κτάξης στὰ μάτια. Αὐτὸν τὸ φωναλέο τρόπο τῆς ἐλεημοσύνης σου, αὐτὴ τὴ δειλία σου, αὐτὸν τὸ φόρο σου ν' ἀκούσης τὶς εὐχαριστίες τοῦ ζητιάνου, δὲν θὰ ξεχάσω ποτέ. Καὶ γναὶ αὐτὸν τὸ λόγο, δὲν ἀπειθήνθητα ποτὲ σὲ σένα.

Είμαι βεβαία, τὸ ξέρω πῶ στὴν περίπτωσι αὐτή θὰ μὲ βοηθοῦσες, ἔστω κι' δὲν είχες τὴν πετούμηση, δτι τὸ παιδί μου ήταν παιδί σου, θὰ μὲ παρηγοροῦσες καὶ θὰ μου δίνεις ἀρκετά χρήματα, μὰ δὲν αὐτὸν θὰ ἔκανες μὲ τὴ μυτική ἐπιθυμία ν' ἀπαλλάξῃς τὸν έαυτό σου τὸ ταχύτερο ἀπὸ μεράκις δισάρεστες φροντίδες.

Νομίζω μάλιστα πῶς θὰ ζητοῦσες ἀπὸ μένα νὰ σκοτώσω τὸ παιδί μου πρὶν ἀκόμα ἔρθει στὸν κόσμο. Κι' αὐτὸν τὸ έτερεμα περισσότερο ἀπὸ κάπτε ἄλλο, γιατὶ ήμουν ίκανη νὰ τὸ κάνω, ἀφού θὰ μου τὸ ζητοῦντας έσου.

Μά αὐτὸν τὸ παιδί ήταν τὸ πᾶν γιὰ μένα, Προερχόταν ἀπὸ σένα. "Ησουν ἐσύ δὲν οἶδες σκλαβομένος μέσα στὸ κορμό μου, δεμένος μὲ τὴ ζωὴ μου. Σὲ κρατοῦσας ἐπὶ τέλους. Σ' ἔννοιαθα νὰ ζῆς καὶ νὰ μεγαλώνης μέσα στὶς φλέβες μου. Θὰ σ' έτρεφα, θὰ σὲ γαλονοχοῦσα, θὰ σὲ γέμιζα ἀπ' τὸ φύλιο μου καὶ τὰ χάριδα μου, δταν ἡ ψυχή μου θὰ φλογικόταν γι' αὐτή. Βλέπεις, πολυαγαπημένε μου, γιὰ δλονις αὐτὸν τὸν λόγους ήμουν τόσο εντυχομένη, δταν ἔννοιωσα πῶς ξκλείσα μέσα μου θνατὶ παιδί δικό σου!..

Μά ἀλλοίμωνο, η εντυχία μου αὐτὴ ήταν γεμάτη ἀπὸ φρέση καὶ

ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΒΑΓΓΙΚ

μαρφόνια, ἀπὸ ἀπρίδια γιὰ τὴ χιδαύτητα τῶν ἀνθρώπων. "Η θέσις μου ήταν πολὺ δισχερής. Κατά τὸν τελευταίον μῆνας τῆς ἐγκυμοσύνης μου, δὲν μποροῦσα νὰ πηγαίνω στὴν ἐργασία μου ἀπὸ φόρο μήπως προσελύσω τὴν προσοχὴν τῶν πριγκιπάνων μου καὶ μὲ καταγγείλουν στοὺς γονεῖς μου. Επίσης δὲν ήθελα νὰ ζητήσω χρήματα ἀπὸ τὴ μητέρα μου, ἐφόσον ήσερε

πῶς κέρδιζα ἀρκετά ἀπὸ τὴν ἑργασία μου. "Έχησα λούπον καθ' διὰ τὸ διάστημα ποὺ μεσολάβησε μέχρι τὸ τοκετοῦ μου, ποιλώντας μερικά κοσμήματα πὼν είλα.

Μιὰ βρομάδα δμως πρὸ τοῦ τοκετοῦ, η πλύστρα μου ἐκλεψε ἀπὸ τὸ τουλάτι μου μερικά κοσμήματα πὼν μοῦ ἀπέμεναν κι' έτσι ἀναγκάστηκα νὰ καταφύγω στὸ Δημόσιο Μαιευτήριο.

"Εκεὶ, ἔκει ποὺ μονάχα μέσον στὴν πρωτηγόστηση στὸν καταρεύγοντας γυναικές ή πὺ φτωχές, η ἀποδοκιμασμένες, η ἐγκαταλειπεμένες ἀπ' δλούς, ἔκει, μέσα στὴν πὺ ἀπιδιαστικὴ άθλιότητα, ήσθε στὸν κόσμο τὸ παιδί μου, τὸ παιδί σου.

Πῶς δὲν πέθανε μέσα σ' αὐτὸν τὸ νοσοκομεῖο; Πῶς δὲν πεθάνουν δτες καταρεύγοντας σ' αὐτό. "Ολα ἔκει μέσα είνε ξένα, τόσο ξένα. "Όλες δτες κοιτάμαστε ἐπάνω στὰ κρεβάτια τους μόνες κατατζόμαστε σάν ξένες πὼν δὲν έχουν ἄλλο ποινό μεταξὺ τους, ἔκτις ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα.

"Η ἀπιδιαστικὰ τῶν αἴθουσῶν ήταν γεμάτη χλωροφόρωμα καὶ αἷμα, κραυγές καὶ στεναγμούς. "Υπέφερα κάθε ἑξεντελισμὸ πὼν ύπνεφρων καὶ γυναικές μέσον στὸ δρόμο πού βρισόντουσαν ἔκει μέσον. "Υπέφερα ἀπεριγραπτὰ ἀπὸ τὸν κυνισμὸ τῶν νεαρῶν γιατρῶν, οἱ δποῖοι, μὲν ξαμόγελο εἰσινεῖς, αἰσαπτρόνυμοι τὰ σεντόνια τοῦ κρεβατιοῦ καὶ χαδεύονταν τὰ κορμιά τῶν γυναικῶν, μὲ τὸ πρόστιμη μᾶθην τῆς ἐπιστημονικῆς ἑταίρους.

"Ώ! μέσα σ' αὐτὴ τὴν αἴθουσα, η βιασανισμένες γυναικεῖς δὲν συναντοῦν παρὰ βλέμματα πὼν τὶς τριμοτοῦ σάν καρφιά καὶ δὲν πού παρὰ λόγια πὼν τὶς μαστιγώνυμοι.

Τὸ δνομά σου γραμμένο σὲ μὰ πνακίδα, είνε τὸ μόνο πρόγυμνο σὲ μὲν ἀπομένει ἀπὸ τὸν έαυτὸ σου, γιατὶ τὸ κορμό σου πὼν κοιτάται στὸ πρεβάτι, τὸν πανδί, δταν είνε πανδί ξένα σωρός ἀπὸ σάρκες πὼν τὸν φραγκούνινον οἱ ἀδιάκριτοι κι' οἱ ἀναιδεῖς.

"Ώ! δὲν ξέρουν παθόλον ή γυναικίσ πὼν χαρφίζουν παιδιά στὸ σιγνύο τους, μέσα στὰ ίδια τους τὰ σπίτια, ἀνάμεσα στὶς τρυφερές τους φροντίδες, τὶ είνε νὰ φέροντας κανεῖς στὸν κόσμο ξένα πανδί, δταν βρίσκεται μόνος στὸν κόσμο, χωρὶς καμμά προστασία. Καὶ σήμερα ἀκόμα, δταν συναντάται σὲ κανένα βιβλίο τὸ λέξι "εὐόλαιος", σκέψημα ἀμέσως, καὶ δέν είνε νὰ θέλω, αὐτὴ τὴν αἴθουσα, δταν στεναγμούς, περιστρέψεις τῶσα..

Συγχώρεσε με, συγχώρεσε με, πολυαγαπημένε μου, πὼν σοῦ τὰ γράφω δὲν αὐτή πειά, μά τε πειά.

"Ἐτά έντεκα δόλαρη πράσινα χρόνια δὲν σοῦ είσται μὲν μά λέξι καὶ σὲ λίγο θὰ σωτάσους γιὰ πάντα. Πρέπει δμως νὰ σοῦ τὸ φωνάξω μὰ φορά, τὶ μοῦ στοίχισες αὐτὸν τὸ παιδί, πὼν ήταν ή σύντηγμα μου καὶ ποὺ τὸ πόριμο τὸ δάγκωντας μέσα στὸν πόριμο μπροστά μου. Αὐτὸν τὸ παιδί μ' έκανε νὰ λησμούντος δλες τὶς φριχτές δρεσ πὼν πέρασα ὡς δτον νὰ τὸ φέρω στὸν κόσμο, μέσον στὸ χαμόγελο του, μέσον στὴ φωνή του, μέσα στὴν εύτυχια μου. Μά τώρα πὼν πέθανε αὐτό, τὸ μαρφόνιο μου ξαναζωντάνεις πὼν τὰ μὰ φορά, μὰ μόνη φορά.

Μά δὲν κατηγορῶ έσσανα. Δὲν κατηγορῶ παρὰ τὸ Θεό, τίτωτες ἄλλο ἀπὸ τὸ Θεό, οἱ δποῖοι θέλλονται στὸν ποινικό τὸ φρικτό αὐτὸν μαρφόνιο.

Δὲν σὲ κατηγορῶ, σοῦ τ' δρκίζουμα, καὶ ποτέ, στὶς στιγμές τῆς δογῆς μου, δὲν ἐτράφηκα ἐναντίον σου. Οὔτε καὶ στὶς στιγμές πὼν τὸ κορμό μου στριφογύριζες ἀπὸ τὸν πόνους τοῦ τοκετοῦ, οὔτε δταν

μπροστά στοὺς νεαροὶ γιατροὺς φλογίζοταν ἀπό ντροπή, κάποια ἀπό τ' ἀδιάκριτα βλέμματα τούς, οὐτε τὴν στυγῖνη ποὺ ή δόδην μοι σπάραξε τὴν ψυχήν, ποτὲ δὲν σὲ κατηγράφησα. Ποτὲ ἔνα παράποτο δὲν ἀνέβηρε στα κείλη μου ἐναντίον σου. Ποτὲ ἡ ἀγάπη μου για σένα δὲν λιγότερε από τὰν πίκρα μου για τὰ μαρτύρια μου. Σ' ἀνάπτυξη πάντοτε και τάντοτε εἰλιγόρα τὴν ὥρα ποὺ σὲ γνώρισα. Κυ ἀνήμουν ἀνάγκαιωμένη νά ὑποφέρω ἀδύσμα μάθ φορά τίς ὥρες αὐτές τοῦ μαριμβίου, κι' ἀν ὄμώμα ήξερα ἀπό πολὺ τί θὰ ὑπέφερα, ποτὲ δὲν θ' ἀνοίκουμεν, διότι δὲν θ' ἀρνιόμουν καὶ τὴν εἰντυχία ποὺ μοῦ χάρισες τοξείς νίγχτες.

Τὸ παῖδι μας πέθανε. Δὲν τὸ γάνωσες ποτέ. Ποτέ, οὕτε σὲ μὰ φευγαλέα συνάντησοι, τὸ βλέψα μόνον ἔπεος, τυχαῖα κάν, σ' αὐτὸ τὸ αιώρῳ λουλοῦδῃ ποὺ γεννήθηρε ἀπὸ σένα.

Από τότε πού ἀπέτησα αὐτὸς τὸ παιδί, ἔμενα κριμένη γιὰ πολὺν καιρὸν ἀπὸ τὰ βλέμματά σου. Ή φλογερή μου ἀγάπη γιὰ σένα, είχε γίνει πειθὴ λιγνώφερο δύνητρον. Νομίζω μάλιστα, διτὶ δὲν σ' ἀγάπη πειά τόσο παθητικά. Πάντως, η ἀγάπη μου δὲν μ' ἔκανε πειά νὰ ὑπορεθῇ τόσο πολύ. Δὲν ἥθελε νὰ μοιάσω τὸν αὐτό μου σὲ σένα, καὶ τὸ παιδί μου. Γ' αὐτὸς λοιπὸν θυσιάστηκα, δχι σὲ σένα, ποὺ ἡ-σουν εὐτιχισμένος καὶ ζωύεις μακριά μου ξέννοιαστος, μᾶ σ' αὐτὸς τὸ παιδί, ποὺ είχε τὴν ἀνάγκη μου, ποὺ ἐπρεπε νὰ τὸ θέρψω, ποὺ μποροῦσα νὰ τὸ πάρω στήν ἀγκαλιά μου καὶ νὰ τὸ γεμίσω ἀτ' τὰ φιλιά μου.

"Ημούν σαν λυτρωμένη πειά άτ' τή σύγχισι, μὲ τὴν δόπια εἰλησ
γεμίσει τὴν ψυχὴν μου, μοῦ φευγόταν πάς
είλη ξεφύγει άτ' τὴν κοκκή μου μόνη,
πάς είλη ασθεῖ τέλος μ' αὐτῷ τὸ παῦδι
ποὺ ἡσουν ἐσύ ὁ Ἰδιος καὶ ποὺ ἤταν δι-
κό μου. Γ' αὐτῷ, στάννα, πολὺ στάννα
τώρα, τὸ πάθος μου μ' ἔσπρωγκε ὥς τὸ
στάτι σου. Μονάχα ἔνα πρᾶγμα ἔχανα
πειù γὰρ σένα. Τὴν ἡμέρα τῶν γενεθλί-
ων σου, σοῦ ἔστελνε ταχικά ἔνα μιτου-
κέτο λευκά τριαντάφυλλα, ἀνεβῖδος δῆμοια
μὲ ἑκένα ποὺ μοῦ προσέφερες μετά τὴν
πρώτη νίγχη ποὺ περάσασμε μαζού.

*'Αναρωτήμηκες ποτέ, μέσα στά δέκα-
εντεταγμένα χρόνια ποιο πέρσαν από τότε,
πουδὲ τάχα σου ἔσπειλνε τὰ λουτρόνια αὐ-
τά; Θυμήμηκες, τάχα ἐσείνη στὴν δοια
μιᾶ φορά προσφέρεται διωια τριαντάριν-
λα; Τὸ ἀγνῶν κι' ἀλλοιόμενο, δὲν θὰ τὸ
μάθω ποτέ.*

Δὲν ἔγνωθες ποτὲ τὸ φτωχό μας παιδί. Σήμερα τά ἔχο μὲ τὸν ἑαντό μον, τῷ σοὶ τὸ ἔχοντα ἀπὸ τὰ μάτια σου, γιατὶ θὰ τὸ ἀγαποῦσες....

Ποτε δὲν τὸ γνώσιος τὸ φτωχὸν μας παιδί, ποτὲ δὲν τὸ εἰδες νῦν χαμογέλανη, ὅταν ἀναπτύξονται έλαφρά τὰ βλέψιατά του καὶ τὸ μαῆρα κι' ἔχοντα μάτια του — τὰ μάτια τοι— ἔρριγκαν σὲ μένα, στὸν κάσσιο δόλατηρο, τὸ λευτῷ καὶ πρόσχαρο φῶς τους.

Α! "Ηταν τόπο χαρούμενο, τόσο γοητευτικό. "Ολγή ή δική σου χάρις καθηευτιζόνταν έπανο του. Έπι θέρες άδικληρες, μπορούσε νά διασκεδάξει τρελλά μ' ένα πράγμα, όποις σον άφεντε έδεινα νά πατην μὲ τή ζωή, "Επειτα Σαναγιώναταν ξεφαντά καὶ καθόταν ἀνάμεσα στά βιβλία του, συλλογισμένη βαθειά, σάν έδεινα.

Καὶ δσο, μεγαλώνοντας, σοῦ ἔμοιαζε, τόσο περισσότερο τ' ἀγαπῆσα.

Μάθαντες τὰ πάντα καὶ φλγναροῦσε τὰ γαλλικὰ σὰν μὲν μικρῷ κίσσω. Τὰ τετράδιά του ἦσαν παν κακοφάλαξ δύον τῶν μικρῶν του σηματιθήτων. "Ήταν χαριτωμένα, κομψό μέσον στὸ μαδρὸν του βελονθένιο φόρεμα ἡ μέσα στὰ λεπτά ναυτικά του ρούχα.

Παντού δύο πάργανε, ξεχώριζε ἀνάμεσα σ' δλους. "Οταν περνοῦσα μαζί του στήν πλάκα του Γραφάντο, η κυρίες σταματοῦσαν καιώδειναν τά μακριά τον Σανθία μαλλιά. "Οταν καταρκιλούσθη ἐπάνω στά μικρά δλικριθρά τοῦ Σένιψερινγκ, δύο γύριζαν και τό κιτταζαν μὲ θυμασισμό.

*Ἔταν τόσο ὥμορφο, τόσο ἐπέδη, τόσο εὐχάριστο! "Οταν, κατά τὸν τελευταῖο χρόνο, τὸν ἔβαλε στό φετερόπολ στὸ Λίγενο «Μαρία Θεοσίας, φωνάζοντας μὲ τὸ μαθητικὸν του κοστοῦν καὶ τὸ μαρκό του σπιθάμα σάν νεαρός ἀκόλουθος τοῦ δεκάτου δγάδουν αἰῶνος. Τώρα δὲν φοράει τιποτε ἄλλο τὸ φτωχὸν μου παιδί, πορφιασμένο καθδύτη βρόκεται μαρστά μου, πελινόν καὶ μὲ τὰ χέρια του στανφομένα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ λειπόν του πουκαμισάκι.

Μὰ θὰ θελήσης ἵσως νὰ μάθης πῶς ματόρεσα νὰ τὸ μεγαλώσωσι
ἔτοι μέσα στὴν πολυτέλεια, πῶς ματόρεσα νὰ τοῦ ἔξασφαλίσω μᾶ
ζωῆ, πὼν μόνο τὰ παιδιά τῆς ἀριστοκρατίας μπορῶν νὰ τὴν ἀπο-
λαύσουν. "Ακούσει, τολμαγαπτιμένει μου. Αντὸ πον θὰ σου πάρ, θὰ
σου τὸ πᾶν χωρὶς ντροπή, μά, σε ίκετεύω, μήν τρομάζεις. Πόλυνα

γαπτιμένει μού, πουλήθηκα... Δένν έγινα πάντως γυναίκα τοδ δδόμου, μά πουλήθηκα... Είχα πλούσιους φίλους, γενναιόδωρους θαυμαστές. Στην ἀρχή τους ἀνάζητησα ἐγώ, μά καπότιν ἀσχισαν νά μ' ἀναζητοῦν ἔκειναι, γιατί —το πρόσθεξες ποτέ σου; — ήμουν πολὺν ραφαία. Κάθε ἄντρας πούν γνώριζα, μ' ἀγαπούσε. «Οίοι μ' ενγύνωμονσσαν, δλοι ἀφοισινόντουσαν σὲ μένα, δλοι μὲ λάτφειαν, —δλοι, ἐπτὸς ἀπὸ σένα, ναι, ἐπτὸς ἀπὸ σένα μόνο, δ πολιναγαπτιμένει μού!»

Μέτρα περιφρονεῖς τώρα πού σεν φανέρωσα, διτι πουλήθητα; "Οχι, τὸ ξέρω, δεν μὲν περιφρονεῖς. Ξέρω πώς τὰ καταλαβάνεις δόλα και καταλαβαίνεις ἐπίσης πώς δόλι καὶ ἄν ξένα, τόκων γά το παιδί σου. Γνώρισα στὸ Μαιευτήριο λόγη τῆς φύσικής της γεγονότας. "Εμαθα, διτι σ' αὐτό τὸν κόσμον δι φτωχός είνε πάντοτε τὸ θέμα, είνε δι ὑψηλοτος πούν τὸν ξενετελέζον και τὸν ποδοπατῶν σὲ κάθε στιγμή. Δεν ήθελα λουτόν για κανένα λόγο τὸ παιδί σου, τὸ παιδί σου πού έλαπτε ἀπό δώμαρχια, νά μεγαλώσῃ μέσα σὲ ίντογεια, νά διατραφῇ με την ἐπικουνωνια τῶν χυδώνιων ἀθρώπων τοῦ δρόμου, νά μαραθῇ μέσα σὲ τὸν ἀποτριχικὸ ἀέρα ἐνδὲ δωματίου, στὸ διτοῦ δὲν θάμπταινε ποτὲ δι ήλιος.

"Επρεπε τὸ πάλλειν καὶ ἀσπιλο κορμάκι τον νὰ μὴ φορέσῃ βρυσουμένα καὶ ξεσπαμένα ρούχα, ἐπρεπε νὰ μὴν πεινάσῃ, ἐπρεπε νὰ γνωρίῃ δὲς τις ζωρές καὶ τις ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς, "Ἐπρεπε τέλος τὸ παῖδι σου νὰ μεγαλώσῃ σάναν ἀρχοντάποινό, ἀνάλογα πρός τη σειρά τοῦ πατέρα του.

Αὐτὸς εἰν' ὁ λόγος, ὁ μόνος λόγος, γιὰ τὸν δποῦ πουλήθηρα.

Αλτὸν διώμος δὲν ἀποτελοῦσε
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ □ □ □

"Ολοι δυνατοί γνώρισα, ήσαν καλοί για μένα, όλοι μὲ περιθέβαλαν μὲ κάποια φροντίδα. "Ενας κόμης της Αιγαίου πόλης πάντων, ζήφος και ἡλικιωμένος, σαράτεψε τὰ πόδια του, χτυπώντας διάφορες πόρτες για νά γίνη δεκτό στὸ ἀριστοκρατικὸ λίγειο τῆς Μαρίας Θηρεσίας. Ήνα παιδί χωρίς πατέρα, τὸ παιδί σου.

ποιγράφος Παῦλος Γιακομέττι.

'Ο ἀρχοντας αὐτὸς μ' ἀγαποῦσε πατρικά. Τρεῖς—τέσσερες φορὲς μάλιστα μὲ δῆτησε σὲ γάμῳ. Σήμερα θὰ ἡμιον κώμησα, δέσποινα ἐνὸς παραιθένιου πύργου στὸ Τυρόλο. Δὲν θὰ είχα φροντίδες, γιατὶ τὸ παιδί μου θα-
βισκε ἔνα πατέρα τριψερὸ ποὺ θὰ τὸ λάτρειε, κι' ἐγώ ἔνα σίγουρο εὐγενικό, λεπτὸ καὶ ἀγαθότατο. Δὲν δέσποικα δ-
μως τὴν πρόστιοι του, ἀν καὶ ἐπέμενε πολὺ κι' ἡ ἀγροί μου τὸν πλήγματε κα-
τάκραδα

"Εξαντα ίσως μιὰ τρέλλα, γιατί θὰ ζούστα τώρα ήσυχη, ύποτροφική γεγονότη στὸν πύργο τοῦ κόμητος καὶ ἔχοντας μαζύ μου τὸ παιδί μου, αὐτὸ τὸ λατρεμένο παιδί, ποὺ τὸ βλέπω τώρα νεκρὸ μπροστά μου.

Μά γιατί νά μή σου τό δύσκολονγήσω; Δέν ήθελα νά δεδώ με τό γάμο. Ἰητέλα νά είμαι σε κάθε στιγμή στη διάθεσί σου. Στά τρισ-
βάθυ της καρδιάς μου, μέσο στη βάθος του ιδύουσενδήτου, έτρεψα
πάντοτε τό γλυκό παπιδάζο δνειρο, ίστι σως θά μά με προσκαλεσ-
άκιμα μιά φράσα κοντά σου, έστω και για μά δρα. Και γι αιτή-
την ώρα απέκρουσα τά πάντα, γιατί ήθελα νά είμαι έτοιμη νά πε-
τάξω κοντά σου στη πρώτη σου πρόσκληση. Μήτως δλη μου τή-
ξων, από τότε ποι ἀφορά νά νοιώθω τον κάσιμο, δέν ήταν μιά ἀ-
ναμονή, ή διαμονή της ἀγάπης σου;

Kai η ὥρα αὐτὴ ἤρθε κάποτε πραγματικά.

Δὲν ξέρεις δώμως πότε. Ούτε τὸ ἴντοκάρεσαι κάν, πολικαγαπημένους, γιατί, σύτε ἔκεινη τὴν ὥρα μ' ἀναγνώρισες —πότε, ποτέ, ποτέ δὲν μ' ἀναγνώρισες. Ναί, πολὺς φορές σε εἶχα συναντήσει στάθερά σα, στὰ κονσέρτα, στὸ Πράτερ, στὸ δρόμο. Κάθε φορά ἡ καρδιά μου σκωποῦσε ποὺ σ' ἔβλεπα, μιά κάθε φορά περνοῦσε χωρὶς νὰ μὲ δῆξ, χωρὶς νὰ μ' ἀναγνωρίσης.

Ἐξωτερικῶς βέβαια, είχα γίνει ἐντελῶς διαφορετική. Τὸ δειλὸν κορίτισ τίχε γίνει τώρα μά γυναικα, μά φρασία γυναικα, ὅπως λεγαν, ντιμένη μὲν ἑρόσοχες τουλάχιστες καὶ περιστοιχισμένη ἀπόθαυμαστός. Πώς θὰ μπορούσε νά ἴντοψαστήσε σὲ μένα τὴ δειλὴ κοπέλα ποὺ είχε δεῖ στὸ νυχτερινὸν φρᾶς τοῦ διαμονῆσου;

(Ακολουθή)